

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรดแลคติกของหัวน้ำของผู้ป่วย
และของเพื่อนร่วมงานกับความยืดหยุ่นต่อการปฏิบัติการพยาบาล
ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร

เรือเอกหญิง รุจีพร พงษ์สวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-226-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16451541

RELATIONSHIPS BETWEEN CARING BEHAVIORS IN PROFESSION OF
HEAD NURSE AND COLLEAGUES AND COMMITMENT TO NURSING
PRATICE OF PROFESSIONAL NURSES, GOVERMENTAL
HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS

Lt. Rujiporn Pongsawad

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Nursing Administration Program
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-226-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลวิชาชีพของหัวหน้า
หอผู้ป่วย และของเพื่อนร่วมงานกับความยึดมั่นผูกพันต่อการ
ปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ
กรุงเทพมหานคร

เรือเอกหญิง รุจิพร พงษ์สวัสดิ์

พยาบาลศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ดุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประภา ลิมประสูตร)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายใต้กรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จุฬิพร พงษ์สวัสดิ์, "ร.อ." ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการณ์การดูแลในวิชาชีพของพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยและของเพื่อนร่วมงานกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ของ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS BETWEEN CARING BEHAVIORS IN PROFESSION OF HEAD NURSE AND COLLEAGUES, AND COMMITMENT TO NURSING PRACTICE OF PROFESSIONAL NURSES GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, 164 หน้า, 179 ISBN 974-632-226-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการณ์การดูแลในวิชาชีพของพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยและของเพื่อนร่วมงานกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาล วิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร และศึกษาความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลจำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน แผนกที่ปฏิบัติงาน ตัวอย่างประชากรเลือกโดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานที่พยาบาลประจำการจำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบวัดพฤติกรรมความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล และแบบวัดพฤติกรรมการณ์การดูแลในวิชาชีพที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคือ 0.98 และ 0.96 ตามลำดับ

ผลการวิจัยที่สำคัญคือ

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลโดยรวมของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับมาก และค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความห่วงใย ความทุ่มเท และความไว้วางใจ อยู่ในระดับมาก
2. ค่าคะแนนเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพพร้อมทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน และแผนกที่ปฏิบัติงาน
3. พฤติกรรมการณ์การดูแลในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วยและของเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง กับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อผู้ผลิต S.O.N. จุฬิพร พงษ์สวัสดิ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C486144 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION
KEY WORD: COMMITMENT / CARING / PROFESSIONAL NURSES

RUIJIPORN PONGSAWAD, Lt. RELATIONSHIPS BETWEEN CARING BEHAVIORS IN PROFESSION OF HEAD NURSE AND COLLEAGUES AND COMMITMENT TO NURSING PRACTICE OF PROFESSIONAL NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 164 pp.179. ISBN 974-632-226-5

The purposes of this research were to study the relationships between caring behaviors in profession of head nurses and colleagues, and commitment to nursing practice of professional nurses in Bangkok Metropolis, and to compare commitment to nursing Practice of professional nurses who have different age groups, years of experience and departments where they worked. Research samples were 350 staff nurses selected by multistage random sampling. Two instruments developed by the investigator were commitment to nursing practice scale and caring behaviors in profession scale which were content validated and tested for the internal reliability. The Cronbach alpha were .98 and .96, respectively.

The following were the major findings of the study :

1. The mean score of commitment to nursing practice of professional nurses in all aspects and in each aspect of the commitment, namely, altruism, responsibility, concern, devotion, and trust were in the high level.
2. There were no significant difference between the mean scores of the commitment to nursing practice of professional nurses who were different in age groups, years of experience, and departments where they worked.
3. Caring behaviors in profession of head nurses and of colleagues were significantly and positively related, at the middle level, to the commitment to nursing practice of professional nurses, at the .05 level.

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต SON วัชร ทนขันธ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ. จุฑา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้คุณค่าและประสบการณ์ในชีวิตแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ครูผู้ให้ความเมตตาและกรุณา ช่วยชี้แนะแนวทางตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และที่สำคัญที่สุด เป็นผู้ให้กำลังใจ และเป็นแรงผลักดันให้ศิษย์มีความมานะพยายามที่จะผ่านก้าวสำคัญของชีวิตช่วงนี้ได้ตลอดโดยไม่ท้อถอยและล้มเลิกไปกลางคัน

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประภา ล้อมประสูตร ที่ให้ความกรุณามาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตียนานท์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและฝ่ายวิชาการโรงพยาบาลทั้ง 8 แห่ง ที่กรุณาอนุมัติและให้ความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะพยาบาลวิชาชีพทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี และขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนวิจัยมาบางส่วน

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่คอยติดตามด้วยความห่วงใยและให้กำลังใจศิษย์เสมอมา เพื่อน พยม.รุ่น 2 ทุกท่าน ที่คอยประคับประคองสนับสนุนช่วยเหลือให้กำลังใจตลอดการศึกษา ขอขอบคุณ คุณชนมชาติ มาตนาท ที่เสียสละเวลาพิมพ์วิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จเป็นรูปเล่ม การที่ผู้วิจัยสามารถมีเวลาศึกษาจนตลอดหลักสูตรและทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ เพราะผู้วิจัยมีหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีความกรุณา คอยสนับสนุนให้กำลังใจ และช่วยเหลือดูแลผู้วิจัยเป็นอย่างดี มีผู้ร่วมงานทั้งพี่ เพื่อน และน้อง ที่มีความรักความเข้าใจและให้การดูแลที่ดีต่อกันตลอดมา ขอขอบพระคุณ คุณนาวาตรีหญิงสุรีย์ เรืองอารีย์รัชต์ และผู้ร่วมงานหอผู้ป่วยสูติ 2-3 ทุกท่าน มา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อจรรยา และคุณแม่พยุร ที่ให้ทั้งความรัก ความห่วงใย กำลังใจ และทุนทรัพย์ เพื่อส่งเสริมการศึกษาของลูกอย่างไม่ขาดแคลน รวมทั้งความรักความห่วงใยเอาใจใส่ดูแลจากญาติพี่น้องทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายมาได้ด้วยดี

เรือเอกหญิง รุจิพร พงษ์สวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฉ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	7
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
	คุณภาพของเครื่องมือ.....	75
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	125
อภิปรายผลการวิจัย.....	129
ข้อเสนอแนะ.....	141
รายการอ้างอิง.....	143
ภาคผนวก.....	132
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	154
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	158
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	163
ประวัติผู้วิจัย.....	179

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร.....	70
2	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรที่เป็นพยาบาลประจำการ จำแนกตาม โรงพยาบาลและแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	71
3	ข้อมูลส่วนบุคคล ของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามช่อง ๆ วุฒิกการศึกษา สังกัด แผนกที่ปฏิบัติ และประสบการณ์การทำงาน.....	83
4	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามระดับคะแนน ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาลตามการรายงานของ พยาบาลวิชาชีพ.....	85
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติกรพยาบาล.....	87
6	การเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพตามช่วงอายุจำแนกตามองค์ประกอบ ของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล.....	88
7	การเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพตามสังกัด จำแนกตามองค์ประกอบ ของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล.....	90
8	การเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพตามแผนกการปฏิบัติงานตามองค์ประกอบ ของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล.....	91
9	การเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพตามประสบการณ์การทำงาน จำแนกตามองค์ประกอบ ของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล.....	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามระดับคะแนน คะแนนพฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย และเพื่อนร่วมงาน..... 95
11	การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมพฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพที่ได้รับจากหัวหน้าหอผู้ป่วย และเพื่อนร่วมงานตามรายงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตาม องค์ประกอบพฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพ..... 100
12	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแล ในวิชาชีพที่ได้รับจากหัวหน้าหอผู้ป่วยตามสังกัด จำแนกตาม องค์ประกอบการดูแลในวิชาชีพ..... 104
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพที่ได้รับ จากเพื่อนร่วมงานตามสังกัดจำแนกตามองค์ประกอบ พฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพ..... 107
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรม การดูแลในวิชาชีพที่ได้รับจากหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามแผนกที่ปฏิบัติงาน จำแนกตามพฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพ..... 110
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพที่ได้รับ เพื่อนร่วมงานตามสังกัด จำแนกตามองค์ประกอบพฤติกรรม การดูแล..... 114
16	ค่าสหสัมพันธ์สัมพัทธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพ ที่ได้รับจากหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการ การพยาบาลตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ..... 117
17	ค่าสหสัมพันธ์สัมพัทธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลในวิชาชีพ ที่ได้รับจากเพื่อนร่วมงานกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการ การพยาบาลตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ..... 120

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

กรอบแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 67